

2012



**SPRAWOZDANIE ZE  
SPRAWDZIANU DLA  
UCZNIÓW W  
SZÓSTEJ KLASIE  
SZKOŁY  
PODSTAWOWEJ W  
WOJEWÓDZTWIE  
MAZOWIECKIM**



**Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w  
Warszawie**





**OKRĘGOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA  
W WARSZAWIE**

00- 844 WARSZAWA ul. Grzybowska 77

tel. (22) 457-03-35

<http://www.oke.waw.pl> e-mail [info@oke.waw.pl](mailto:info@oke.waw.pl)

---

OKE-WSEGiM-4440-1-12

**Szanowni Państwo,**

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie przekazuje sprawozdanie ze sprawdzianu w województwie mazowieckim, który odbył się 3 kwietnia 2012 roku. Już po raz jedenasty uczniowie klas szóstych ze wszystkich szkół podstawowych w Polsce przystąpili do sprawdzenia swoich umiejętności. Wyniki sprawdzianu przekazaliśmy do szkół podstawowych województwa mazowieckiego 28 maja 2012 roku, a na naszej stronie [www.oke.waw.pl](http://www.oke.waw.pl) opublikowaliśmy wstępną informację o osiągnięciach uczniów.

Powodem do dumy jest dla nas fakt, że szóstoklasiści z województwa mazowieckiego po raz kolejny osiągnęli najwyższy wynik w kraju. Jest to efekt wielkiego wysiłku uczniów i ich nauczycieli, dyrektorów szkół, a także skutek dobrych decyzji władz kierujących mazowiecką oświatą.

Serdecznie dziękujemy Państwu za zaangażowanie w organizację i przeprowadzenie sprawdzianu w 2012 roku. Mamy nadzieję, że nasze wspólne doświadczenia zaowocują coraz sprawniejszą realizacją tego przedsięwzięcia w kolejnych sesjach.

W sprawozdaniu zamieściliśmy szczegółowe dane i analizy, które mogą być przydatne w zdiagnozowaniu osiągnięć uczniów, określeniu mocnych i słabych stron każdej szkoły. Liczymy na to, że posłużą one pogłębionej analizie i przyczynią się do rzetelnej ewaluacji pracy szkół województwa mazowieckiego.

Z wyrazami szacunku

Dyrektor

Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie

DYREKTOR  
Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej  
w Warszawie

*Anna Frenkiel*  
Anna Frenkiel

*Anna Frenkiel*

<b>1.</b>	<b><u>WPROWADZENIE</u></b>	<b>3</b>
<b>2.</b>	<b><u>ORGANIZACJA I PRZEBIEG SPRAWDZIANU</u></b>	<b>3</b>
<b>3.</b>	<b><u>CHARAKTERYSTYKA POPULACJI</u></b>	<b>4</b>
3.1.	LICZBA UCZNIÓW – RODZAJE ARKUSZY EGZAMINACYJNYCH	4
3.2.	LICZBA CHŁOPCÓW I DZIEWCZĄT	6
3.3.	WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI	6
3.4.	SZKOŁY PUBLICZNE I NIEPUBLICZNE	7
3.5.	UCZNIOWIE Z DYSLEKSJĄ	7
<b>4.</b>	<b><u>OPIS ARKUSZA STANDARDOWEGO</u></b>	<b>8</b>
<b>5.</b>	<b><u>WYNIKI SPRAWDZIANU</u></b>	<b>10</b>
5.1.	PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE	10
5.2.	WYNIKI INDYWIDUALNE	11
5.2.1	WYNIKI CHŁOPCÓW I DZIEWCZĄT	12
5.2.2	WYNIKI UCZNIÓW A WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ MIEŚCI SIĘ SZKOŁA	13
5.2.3	WYNIKI UCZNIÓW Z DYSLEKSJĄ I BEZ DYSLEKSJI	13
5.3.	WYNIKI SZKÓŁ	14
5.4.	WYNIKI W POWIATACH	15
5.5.	WYNIKI UCZNIÓW WEDŁUG SPRAWDZANYCH UMIEJĘTNOŚCI – MOCNE I SŁABE STRONY SZÓSTOKLASISTÓW	17
5.5.1	ŁATWOŚĆ ZESTAWU ZADAŃ I ŁATWOŚĆ UMIEJĘTNOŚCI	17
5.5.2	ZADANIA I BADANE W NICH CZYNNOSCI	18
5.5.3	ZADANIA SPRAWDZAJĄCE ROZUMOWANIE, WYKORZYSTYWANIE WIEDZY W PRAKTYCE I KORZYSTANIE Z INFORMACJI – ANALIZA JAKOŚCIOWA	21
5.5.4	ZADANIA SPRAWDZAJĄCE UMIEJĘTNOŚĆ CZYTANIA I PISANIA – ANALIZA JAKOŚCIOWA	23
<b>6.</b>	<b><u>PODSUMOWANIE</u></b>	<b>26</b>

## 1. WPROWADZENIE

Sprawozdanie ze sprawdzianu dla uczniów w szóstej klasie zawiera dane, jakimi dysponuje Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie, która wspiera przeprowadzenie egzaminu w szkołach oraz organizuje sprawdzenie uczniowskich arkuszy przez niezależnych egzaminatorów. Na podstawie informacji przekazanych nam za pośrednictwem Systemu Wymiany Plików ze wszystkich szkół województwa mazowieckiego stworzymy charakterystykę populacji uczniów przystępujących do sprawdzianu w 2012 roku. Uwzględniamy w niej różnorodne kryteria, takie jak wielkość miejscowość, płeć ucznia, rodzaj szkoły, czy też możliwość korzystania z dostosowanych warunków pracy z tytułu dysleksji. Tak szerokie spojrzenie na populację szóstoklasistów umożliwia głębszą, kontekstową analizę statystyczną. Wyniki sprawdzianu przedstawiamy w taki sposób, aby korzystający z nich nauczyciel, dyrektor szkoły, rodzic, czy urzędnik oświatowy mógł zobaczyć nie tylko surowe dane, ale liczby, z których płynie pełniejsza informacja o sukcesach i porażkach uczniów oraz szkół.

Przygotowując analizę osiągnięć uczniów i szkoły, należy skorzystać ze szczegółowych wyników, jakie uzyskali uczniowie za poszczególne zadania. Dane te, zapisane w formacie Excel, przekazaliśmy dyrektorom szkół za pośrednictwem Systemu Wymiany Plików. Ponadto na stronie [www.oke.waw.pl](http://www.oke.waw.pl) w zakładce BIP zamieściliśmy średnie wyniki wszystkich szkół podstawowych z województwa mazowieckiego.

Mamy nadzieję, że dane, które przekazujemy Państwu, oraz te, które znajdują się w sprawozdaniach OKE i CKE, umożliwią:

- ✓ analizę osiągnięć szóstoklasistów pod kątem ocenianych na sprawdzianie umiejętności,
- ✓ określenie pozycji szkoły w powiecie, województwie i kraju ze względu na osiągnięcia zdających,
- ✓ refleksję nad systemem dydaktycznym szkoły.

## 2. ORGANIZACJA I PRZEBIEG SPRAWDZIANU

Przepisy regulujące organizowanie i przeprowadzanie sprawdzianu szóstoklasisty zawarte są w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych. (Dz. U. nr 83, poz. 562, z późn. zm.). Zgodnie z rozporządzeniem za organizację i przebieg sprawdzianu w szkole odpowiada przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego, którym jest dyrektor szkoły. Powinien on wraz ze swoim zastępcą odbyć szkolenie w zakresie organizacji sprawdzianu i obowiązujących procedur.

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie przeprowadziła następujące szkolenia adresowane do dyrektorów szkół podstawowych:

- w październiku 2011 na temat wyników sprawdzianu w 2011 roku oraz sposobów dostosowania warunków egzaminacyjnych – w świetle zmian w przepisach prawnych,
- w marcu 2012 roku na temat procedur organizowania i przeprowadzania sprawdzianu w 2012 roku oraz nowej formuły sprawdzianu od 2015 roku.

Szkolenia organizowane były wspólnie dla dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów. Uczestniczyli w nich także przedstawiciele organów prowadzących szkoły i wizytatorzy Kuratorium Oświaty.

Na wiosennym szkoleniu prezentowaliśmy szczegółowe procedury postępowania podczas sprawdzianu, a także informowaliśmy o zasadach dystrybucji i redystrybucji materiałów egzaminacyjnych. Zdecydowana większość dyrektorów skrupulatnie przestrzegała wymaganych procedur i zasad, jednakże zdarzały się błędy, które Państwu i nam utrudniły pracę. Były to:

- pomyłki dotyczące kodów uczniowskich – zamiana kodów, niezgodność kodów w arkuszu i na karcie odpowiedzi, powtórzenie się kodów w dwóch pracach uczniowskich,
- niedopilnowanie przez zespół nadzorujący przeniesienia odpowiedzi z arkusza na kartę przez uczniów, którzy mieli taki obowiązek,
- brak wypełnienia matrycy kodowej przez zespół nadzorujący lub błędne jej zakodowanie,
- zaznaczenie dysleksji tylko w jednym miejscu – na stronie tytułowej lub karcie odpowiedzi,
- przyklejenie naklejki z kodem szkoły w niewłaściwym miejscu,
- nienagranie egzaminu, podczas którego odpowiedzi ucznia zapisywał nauczyciel wspomagający,
- włożenie do koperty zabezpieczającej prace uczniowskie listy uczniów i protokołów z przebiegu sprawdzianu.

Na sprawdzian 3 kwietnia 2012 roku wysłano 928 obserwatorów do 866 szkół podstawowych. W 12 arkuszach obserwacji odnotowano naruszenia procedur egzaminacyjnych. Dotyczą one postępowania zespołów nadzorujących bądź uchybień organizacyjnych. Do poważnego złamania procedur egzaminacyjnych doszło w szkołach, w których:

- udzielano zdającym wyjaśnień dotyczących zadań egzaminacyjnych lub komentowano zadania,
- nie dopilnowano, aby po zakończeniu sprawdzianu przewodniczący zespołu nadzorującego, nie wychodząc z sali egzaminacyjnej, w obecności przedstawicieli zdających zakleił zestawy egzaminacyjne w tzw. bezpiecznych kopertach,
- zakłócano pracę zdającym lub zaglądzano do prac uczniów.

Szkoły te zostały objęte szczególnym nadzorem Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej.

### **3. CHARAKTERYSTYKA POPULACJI**

#### **3.1. Liczba uczniów – rodzaje arkuszy egzaminacyjnych**

Sprawdzian w szóstej klasie szkoły podstawowej odbył się 3 kwietnia 2012 roku. Przystąpiło do niego **48 915** szóstoklasistów. W terminie dodatkowym – 5 czerwca – sprawdzian pisało 124 uczniów. W sumie Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie przekazała do szkół podstawowych 49 039 uczniowskich wyników. Od 2002 roku liczba uczniów przystępujących do sprawdzianu systematycznie spada. Pierwszy sprawdzian pisało 67 328 uczniów. W ciągu dziesięciu lat populacja szóstoklasistów spadła o **27%**.

W tym roku 162 szóstoklasistów zostało, z przyczyn zdrowotnych lub losowych, zwolnionych z obowiązku przystąpienia do sprawdzianu. Uczniowie ci otrzymali świadectwo ukończenia szkoły podstawowej i mogą kontynuować naukę w gimnazjum.

### Dane liczbowe dotyczące uczniów zgłoszonych i przystępujących do sprawdzianu

Sprawdzian 2011	Liczba uczniów, którzy			
	byli zgłoszeni	przystąpili do sprawdzianu	zostali zwolnieni	nie przystąpili
	49 222	49 039	162	21*

\* Uczniowie, którzy nie przystąpili do sprawdzianu, to najczęściej osoby, które z różnych powodów przerwały naukę w szkole podstawowej.

W liczbie uczniów, którzy przystąpili do sprawdzianu, uwzględniono 50 laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim. Uczniowie ci byli zwolnieni z obowiązku przystąpienia do sprawdzianu i otrzymali z OKE zaświadczenie potwierdzające uzyskanie maksymalnego wyniku.

### Liczba laureatów w zależności od rodzaju konkursu

Rodzaj konkursu	Liczba laureatów
Konkurs Matematyczny	16
Konkurs Polonistyczny	15
Konkurs Przyrodniczy	17
Konkurs <i>Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego</i> (laureaci z lat ubiegłych)	2
razem	50

Arkusze standardowy S-1, przeznaczony dla uczniów bez dysfunkcji i tych, którzy mają opinię o specyficznych trudnościach w nauce, pisało 48 349 egzaminowanych. Pozostałe rodzaje arkuszy były dostosowane do różnych potrzeb uczniów w formie (np. różne rodzaje czcionki) lub treści (np. inny sposób redagowania zadań, inne zadania i inne kryteria oceniania rozwiązań).

### Liczba uczniów z uwzględnieniem rodzaju arkusza egzaminacyjnego

Symbol arkusza	Opis	Liczba uczniów
S-1	standardowy	48 349
S-4	dla uczniów słabo widzących (czcionka 16 punktów)	43
S-5	dla uczniów słabo widzących (czcionka 24 punktów)	19
S-6	dla uczniów niewidomych (druk w piśmie Braille'a)	7
S-7	dla uczniów słabo słyszących i niesłyszących	95
S-8	dla uczniów upośledzonych w stopniu lekkim	526
	razem	49 039

Prawo do dostosowań ze względu na opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się wykorzystano 7059 uczniów. Powiększony druk lub pismo brajlowskie zastosowano w arkuszach przeznaczonych dla 62 uczniów. Z myślą o potrzebach 95 osób niesłyszących zmodyfikowano polecenia i dane w zadaniach standardowych, a dla 526 uczniów upośledzonych w stopniu lekkim przygotowano inny, niestandardowy zestaw zadań. W sumie 7749 (15,8%) szóstoklasistów skorzystało z wydłużonego czasu pisania sprawdzianu na podstawie odpowiednich opinii lub orzeczeń z poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Liczba ta nie uwzględnia uczniów, którzy w oparciu o zaświadczenia lekarskie stwierdzające chorobę mogli również pisać w czasie niestandardowym.

### 3.2. Liczba chłopców i dziewcząt

Wśród tegorocznych szóstoklasistów piszących sprawdzian w kwietniu było 23 910 (48,88%) dziewcząt i 25 005 (51,12%) chłopców. W populacji dwunastolatków kończących szkoły podstawowe w naszym województwie utrzymuje się około trzyprocentowa przewaga ilościowa chłopców nad dziewczynkami.

### 3.3. Wielkość miejscowości

W województwie mazowieckim sprawdzian odbył się w 1 607 szkołach podstawowych.

Tabela przedstawia dane liczbowe i procentowe dotyczące lokalizacji szkół w miejscowościach o różnej wielkości oraz liczbę i odsetek uczniów uczęszczających do szkół działających na wsi czy też w mniejszych lub większych miastach, w roku bieżącym i ubiegłym.

**Liczba szkół i liczba uczniów w zależności od wielkości miejscowości**

Miejscowość	Szkoły				Uczniowie			
	liczba		procent		liczba		procent	
Data sprawdzianu	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
wieś	1 076	<b>1 052</b>	66%	<b>66%</b>	20 004	<b>19 422</b>	40%	<b>40%</b>
miasto do 20 tys. mieszkańców	111	<b>116</b>	7%	<b>7%</b>	6 485	<b>6 577</b>	13%	<b>13%</b>
miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	129	<b>130</b>	8%	<b>8%</b>	8 032	<b>8 087</b>	16%	<b>17%</b>
miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	317	<b>309</b>	19%	<b>19%</b>	15 486	<b>14 829</b>	31%	<b>30%</b>

Struktura rozmieszczenia szkół podstawowych na terenach wiejskich i zurbanizowanych oraz proporcje między liczbami dzieci, które uczęszczają do szkół w miastach i na wsiach, nie zmieniają się na Mazowszu od lat. Zdecydowana większość podstawówek to małe szkoły wiejskie, w których do sprawdzianu przystępuje zwykle jedna niewielka klasa. Natomiast w dużych miastach są szkoły, w których sprawdzian pisze stu kilkudziesięciu szóstoklasistów. W porównaniu z ubiegłym rokiem do klasy szóstej w wiejskich szkołach chodziło mniej o 582 uczniów, a do sprawdzianu zgłosiło się mniej o 24 szkoły. W dużych miastach (Warszawa, Radom, Płock) sprawdzian pisało o 657 dzieci mniej niż w 2011 roku, a szkół ubyło tylko 8. Natomiast w małych i średnich miastach było mniej o 147 szóstoklasistów, a przybyło 6 szkół zgłaszających dzieci do sprawdzianu.

### 3.4. Szkoły publiczne i niepubliczne

W naszym województwie odsetek uczniów korzystających z nauki w szkołach niepublicznych jest stosunkowo wysoki. Jest to jednak wciąż niewielka liczba w porównaniu z liczbą uczniów uczęszczających do szkół publicznych.

**Liczba szkół i liczba uczniów w zależności od typu szkoły**

Typ szkoły	Szkoły		Uczniowie	
	liczba	procent	liczba	procent
publiczna	1492	92,8%	47 027	96,1%
niepubliczna	115	7,2%	1 888	3,9%

W porównaniu z ubiegłym rokiem proporcja pomiędzy liczbą uczniów kończących klasę szóstą w szkołach publicznych i niepublicznych nieznacznie zmieniła się na korzyść placówek niepublicznych. Z zestawienia liczby szkół i liczby uczniów uczęszczających do tych dwóch typów szkół wyraźnie wynika, że w statystycznej szkole publicznej, wiejskiej czy miejskiej, do sprawdzianu przystąpiło 32 szóstoklasistów, podczas gdy w statystycznej szkole niepublicznej uczniów takich było 16.

### 3.5. Uczniowie z dysleksją

W tym roku w województwie mazowieckim 13,3% szóstoklasistów skorzystało na sprawdzianie z dostosowania procedur egzaminacyjnych do potrzeb uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce czyli z problemami o charakterze dyslektycznym. Uczniowie ci mogli rozwiązywać zadania w czasie dłuższym o 50%, a ich prace były sprawdzane według dostosowanych kryteriów.

**Odsetek uczniów z dysleksją w poszczególnych powiatach w latach 2010- 2012**

Powiat	Procent uczniów z dysleksją		
	2010	2011	2012
białobrzeski	3,8%	3,7%	5,7%
ciechanowski	17,1%	20,0%	17,8%
garwoliński	13,2%	17,4%	19,2%
gostyniński	4,6%	3,0%	8,4%
grodziski	15,9%	15,3%	17,5%
grójecki	10,7%	12,7%	9,4%
kozienicki	3,5%	4,4%	3,3%
legionowski	6,1%	6,8%	8,2%
lipski	7,7%	9,2%	11,0%
łosicki	0,9%	0,3%	<b>1,4%</b>
m.Ostrołęka	8,9%	9,2%	12,1%
m.Płock	12,5%	15,8%	18,0%
m.Radom	5,2%	4,6%	5,3%
m.Siedlce	6,7%	7,5%	11,3%
makowski	3,5%	5,4%	6,7%



miński	8,6%	7,5%	9,3%
mławski	6,2%	5,6%	6,8%
nowodworski	4,7%	7,9%	5,3%
ostrołęcki	2,6%	2,2%	3,3%
ostrowski	3,2%	3,2%	3,7%
otwocki	16,3%	18,1%	<b>21,2%</b>
piaseczyński	11,0%	13,9%	16,0%
płocki	5,5%	8,0%	10,8%
płoński	4,5%	5,6%	5,7%
pruszkowski	19,6%	21,5%	<b>21,5%</b>
przasnyski	5,4%	6,5%	9,2%
przysuski	6,5%	9,1%	9,8%
pułtuski	4,1%	4,1%	7,5%
radomski	1,8%	2,6%	5,1%
siedlecki	3,8%	3,3%	5,8%
sierpecki	8,6%	8,8%	6,1%
sochaczewski	6,3%	5,2%	6,9%
sokołowski	2,7%	2,2%	3,8%
szydłowiecki	1,5%	1,6%	2,8%
warszawski	27,0%	26,8%	<b>28,0%</b>
warszawski zachodni	23,9%	22,0%	<b>21,0%</b>
węgrowski	3,0%	3,1%	3,8%
wołomiński	12,5%	12,1%	13,6%
wyszkowski	8,3%	10,2%	10,2%
zwoleński	1,9%	1,0%	<b>1,4%</b>
żuromiński	3,3%	4,8%	5,5%
żyrardowski	12,5%	10,6%	13,2%
ogółem	<b>12,7%</b>	<b>13,3%</b>	<b>14,6%</b>

W porównaniu z ubiegłymi latami w tym roku znacząco zwiększył się procent szóstoklasistów, którzy mają opinię o specyficznych trudnościach w uczeniu się. Może to być skutek wprowadzenia nowych regulacji prawnych dotyczących uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Nadal utrzymuje się wysokie zróżnicowanie tego wskaźnika między poszczególnymi powiatami. Są dwa powiaty, w których z dostosowań z tytułu dysleksji korzystało mniej niż 2% dzieci i cztery powiaty z odsetkiem dyslektyków przekraczającym 20%. Zróżnicowanie odsetka uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce nie jest związane wyłącznie z poziomem urbanizacji w powiecie. W Warszawie od lat utrzymuje się najwyższy w województwie wskaźnik – w tym roku 28%, ale w Radomiu, drugim co do wielkości mieście województwa, wskaźnik ten wyniósł nieco powyżej 5%.

#### 4. OPIS ARKUSZA STANDARDOWEGO

Struktura arkusza sprawdzającego umiejętności szóstoklasistów nie zmienia się zasadniczo od roku 2002, czyli od pierwszej edycji ogólnopolskiego sprawdzianu. Oceniane są w nim umiejętności ponad przedmiotowe zapisane w standardach wymagań egzaminacyjnych.

Proporcje zadań przypisanych poszczególnym obszarom umiejętności są każdego roku takie same. W tegorocznym arkuszu, podobnie jak w ubiegłorocznym, można zauważyć tendencję do wyraźnego wyodrębnienia umiejętności matematycznych i polonistycznych. Czytanie i pisanie sprawdza kompetencje polonistyczne, a rozumowanie i wykorzystywanie wiedzy w praktyce kompetencje matematyczne. Można sądzić, że jest to sposób na płynne przejście do nowej formuły sprawdzianu w 2015 roku, kiedy to pojawią się zadania konstruowane w oparciu o wymagania zapisane w nowej podstawie programowej, a nie jak dotychczas w oparciu o standardy wymagań z pięciu obszarów umiejętności.

W tegorocznym sprawdzianie dostrzec można również odejście od zasady układania zadań wokół konkretnego, z życia wziętego, motywu przewodniego.

Arkusze zawierał 20 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru z czterema dystraktorami i 6 zadań otwartych wymagających dłuższej odpowiedzi.

#### Plan arkusza standardowego (S-1-122)

Obszar umiejętności	Liczba punktów	Procentowy udział badanych umiejętności	Numery zadań
czytanie (1)	10	25	1, 2, 3, 5, 6, 7, 11, 12, 13, 14,
pisanie (2)	10	25	25, 26
rozumowanie (3)	8	20	4, 16, 17, 19, 20, 22, 24
korzystanie z informacji (4)	4	10	8, 9, 10, 25
wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5)	8	20	15, 18, 21, 23
<b>Razem</b>	40	100	

**Czytanie** sprawdzano 10 zadaniami zamkniętymi, w których uczeń miał wybrać spośród czterech odpowiedzi jedną prawidłową. Umiejętność tę sprawdzano na podstawie tekstu popularnonaukowego o początkach kina oraz tekstu poetyckiego – wiersza Leopolda Staffa *Burza*. Za swoje odpowiedzi uczeń mógł otrzymać maksymalnie 10 punktów, co stanowi  $\frac{1}{4}$  punktów możliwych do uzyskania za rozwiązanie wszystkich zadań w arkuszu.

**Pisanie** sprawdzano 2 zadaniami otwartymi. Zadaniem ucznia było napisanie opowiadania o tym, jak ktoś zrobił miłą niespodziankę swoim domownikom (7 punktów) oraz zredagowanie instrukcji przygotowania czekolady do picia na podstawie rysunków z opakowania czekolady w proszku (3 punkty). Waga tej umiejętności w arkuszu jest taka sama jak umiejętności czytania i wynosi  $\frac{1}{4}$  punktów możliwych do uzyskania.

**Rozumowanie** sprawdzano 5 zadaniami zamkniętymi, w których należało wybrać jedną odpowiedź spośród czterech podanych oraz 2 zadaniami otwartymi, w których uczeń rozpoznawał charakterystyczne cechy i własności figur. Za rozwiązania wszystkich zadań z tego obszaru uczeń mógł otrzymać maksymalnie 8 punktów.

**Korzystanie z informacji** sprawdzano 3 zadaniami zamkniętymi oraz jedną czynnością w zadaniu otwartym, w którym uczeń redagował instrukcję czekolady na podstawie

informacji rysunkowej. W obszarze tym badano umiejętność posługiwania się różnymi źródłami informacji. Za rozwiązanie zadań uczeń mógł uzyskać maksymalnie 4 punkty.

**Wykorzystywanie wiedzy w praktyce** sprawdzano 2 zadaniami zamkniętymi oraz 2 zadaniami otwartymi. W tym obszarze badano umiejętność wykonywania obliczeń dotyczących czasu i długości oraz wykorzystywania w sytuacjach praktycznych obliczeń dotyczących pieniędzy. Uczeń mógł uzyskać maksymalnie 8 punktów. Ich waga w teście jest taka sama jak waga punktów uzyskanych za umiejętność rozumowania.

Szczegółowy opis wszystkich czynności, które wykonywali uczniowie podczas rozwiązywania zadań, zawiera kartoteka arkusza zamieszczona na stronach 19-20.

## 5. WYNIKI SPRAWDZIANU

Przedstawiając wyniki sprawdzianu, koncentrujemy się przede wszystkim na wskaźnikach dotyczących blisko pięćdziesięciotysięcznej populacji uczniów województwa mazowieckiego piszących arkusz standardowy. W przypadku takiej liczby uczniów możemy zakładać wysoką trafność przedstawianych danych. W odniesieniu do wyników uczniów rozwiązujących zadania w arkuszach niestandardowych podajemy tylko podstawowe parametry. Wskaźniki statystyczne wyliczone na podstawie niewielu wyników są mało precyzyjne.

### 5.1. Podstawowe dane statystyczne

W województwie mazowieckim statystyczny uczeń klasy szóstej rozwiązujący arkusz standardowy w 2012 roku uzyskał na sprawdzianie **23,87** punktów, co stanowi w przybliżeniu **60%** punktów możliwych do uzyskania. Jest to wynik o przeszło jeden punkt procentowy wyższy od średniego wyniku statystycznego ucznia w kraju (22,75 punktów). W ubiegłym roku średni wynik w naszym województwie wynosił 25,96, czyli nasz statystyczny szóstoklasista w 2011 roku rozwiązał poprawnie 65% zadań. Dla porównania – w 2010 roku wskaźnik ten wynosił 64%. Na zmienność danych wpływa fakt, że każdego roku uczniowie badani są przy pomocy innego narzędzia (zestawu egzaminacyjnego). Z kolei ten sam zestaw egzaminacyjny może okazać się łatwiejszy lub trudniejszy dla różnych roczników szóstoklasistów. **Nie wolno bezpośrednio porównywać średnich wyników z różnych lat. Dopiero umieszczenie średniego wyniku indywidualnego, czy też wyników wszystkich uczniów piszących w danej szkole na skali znormalizowanej (np. staninowej) pozwala na formułowanie wniosków na temat oddziaływań edukacyjnych szkoły.**

#### Podstawowe wskaźniki statystyczne dla wyników sprawdzianu (kwiecień 2012)

Rodzaj arkusza	S-1	S-4	S-5	S-6	S-7	S-8
Liczba uczniów	48 230	42	19	7	95	522
Wynik minimalny	0	1	6	11	4	3
Wynik maksymalny	40	36	35	26	40	40
Wynik średni <sup>2</sup>	<b>23,87</b>	22,07	18,95	17,43	25,04	21,98
Mediana <sup>3</sup>	24,00	21,00	19,00	16,00	26,00	22,00
Dominanta <sup>4</sup>	26	16	10	13	28	23

<sup>2</sup> Wynik średni – wynik w punktach statystycznego zdającego.

<sup>3</sup> Mediana – wynik środkowy dzielący grupę zdających na dwie równe części.

<sup>4</sup> Dominanta – wynik najczęściej występujący; modalna

<b>Odchylenie standardowe<sup>5</sup></b>	7,77	7,63	8,86	5,97	9,34	7,79
---	------	------	------	------	------	------

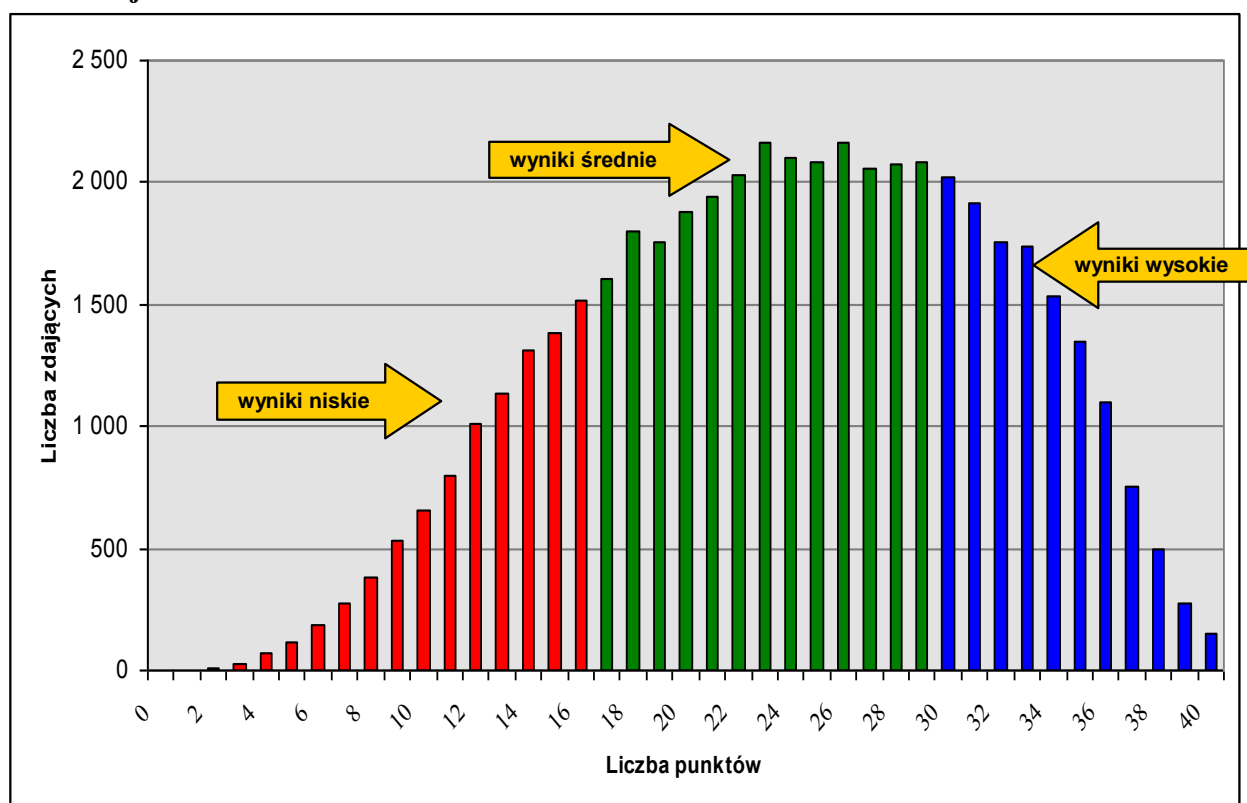
Średni wynik 95 uczniów rozwiązujących zadania z arkusza S-7 jest w tym roku wyższy o przeszło 6 punktów od wyniku ubiegłorocznego. Nie należy z tej różnicy wyciągać pochopnych wniosków, bo arkusz S-7 rozwiązywała w tym roku inna, zresztą niewielka, grupa uczniów, a narzędzie diagnostyczne również było nie to samo.

## 5.2. Wyniki indywidualne

Rozkład wyników uczniowskich w województwie mazowieckim jest bliski standardowemu rozkładowi normalnemu, czyli tzw. krzywej Gaussa. Minimalne przechylenie w stronę wyników wyższych pokazuje ich niewielką przewagę.

Wśród rozwiązujących arkusz S-1 w województwie mazowieckim 147 uczniów otrzymało wynik maksymalny, czyli 40 punktów. Jeśli odejmiemy od tej liczby 50 laureatów konkursów, to otrzymamy liczbę 97 uczniów, którzy 3 kwietnia napisali sprawdzian wzorcowo i otrzymali wszystkie punkty możliwe do zdobycia.

### Rozkład wyników uczniów rozwiązujących arkusz standardowy (S-1-122) w województwie mazowieckim



<sup>5</sup> Odchylenie standardowe – miara rozrzutu wyników.

Skala staninowa, która umożliwia interpretowanie osiągnięć uczniów i porównywanie wyników sprawdzianu z różnych lat, w roku 2012 przedstawia się następująco:

#### Wyniki uczniów na skali staninowej (S-1-122)

Numer i nazwa wyniku w skali staninowej	1 naj-niższy	2 bardzo niski	3 niski	4 niżej średni	5 średni	6 wyżej średni	7 wysoki	8 bardzo wysoki	9 naj-wyższy
Przedział punktowy w skali staninowej	0-9	10-12	13-16	17-20	21-25	26-29	30-32	33-35	36-40
Odsetek uczniów w kraju	3,9%	6,2%	13,1%	16,4%	22,1%	16,8%	10,5%	7,1%	3,9%
Odsetek uczniów w woj. mazowieckim	3,3%	5,1%	11,1%	14,6%	21,4%	17,4%	11,8%	9,6%	5,7%

#### 5.2.1 Wyniki chłopców i dziewcząt

Zróznicowanie wyników sprawdzianu ze względu na płeć piszących można zaobserwować każdego roku. Jest to zjawisko naturalne, a dysproporcje pomiędzy wynikami są większe lub mniejsze w zależności od rodzaju sprawdzanych umiejętności. Wyniki chłopców mają z reguły większe odchylenie standardowe, a wyniki dziewcząt są nieco bardziej spłaszczone.

#### Wyniki uczniów w zależności od płci (S-1-122)

	Dziewczęta	Chłopcy
liczba piszących	23 634	24 596
wynik średni	<b>24,46</b>	<b>23,31</b>
wynik maksymalny	40	40
wynik minimalny	1	0
mediana	25	24
modalna	26	23
odchylenie standardowe	7,56	7,93

#### Wyniki uczniów w obszarach umiejętności z podziałem na płeć (S-1-122)

Płeć		Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
Dziewczęta	średnia	6,53	6,91	4,20	2,93	3,88
	wykonanie %	65%	69%	53%	73%	49%
Chłopcy	średnia	6,34	5,77	4,37	2,84	3,99
	wykonanie %	63%	58%	55%	71%	50%

Podobnie jak w latach ubiegłych istotna różnica w wynikach chłopców i dziewcząt dotyczy umiejętności pisania. W tym roku różnica ta wynosi aż 11 punktów procentowych. Umiejętność pisania sprawdzano zadaniami, które mogły być dla dziewcząt nieco przyjaźniejsze: formułowanie przepisu na czekoladę do picia i opowiadanie o zrobieniu komuś niespodzianki. Chłopcy wykazali się za to większą sprawnością w umiejętnościach matematycznych. W obszarze rozumowania prześcignęli dziewczyny o 2 punkty procentowe, a w wykorzystywaniu wiedzy w praktyce o 1 punkt.

### 5.2.2 Wyniki uczniów a wielkość miejscowości, w której mieści się szkoła

Wielkość miejscowości, w której zlokalizowana jest szkoła, w sposób istotny różnicuje wyniki uczniów.

#### Średnie wyniki uczniów w zależności od wielkości miejscowości (S-1-122)

Miejscowość	Średnia	Procent uzyskanych punktów	Liczba uczniów
wieś	<b>22,02</b>	<b>55%</b>	19 120
miasto do 20 tys.	23,14	58%	6 488
miasto od 20 tys. do 100 tys.	23,88	60%	7 954
miasto powyżej 100 tys.	<b>26,61</b>	<b>67%</b>	14 668

Dystans pomiędzy osiągnięciami uczniów kończących szkoły podstawowe na wsi i osiągnięciami dzieci korzystających z oferty edukacyjnej w Warszawie, Radomiu i Płocku utrzymuje się od lat na podobnym poziomie. Różnica poziomu wykonania zadań tegorocznego sprawdzianu to około 12 punktów procentowych. W ubiegłym roku wyniosła ona 10 punktów procentowych, a dwa lata temu było to 12 punktów procentowych.

### 5.2.3 Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji

Szóstoklasiści, którzy korzystali z dostosowania sprawdzianu do potrzeb uczniów z dysleksją, uzyskali w naszym województwie średni wynik 24,07 pkt. Jest to wynik o 0,23 pkt. lepszy od średniej uczniów bez tej dysfunkcji, która wyniosła 23,84 pkt.

#### Wyniki uczniów z dysleksją i bez dysleksji w obszarach umiejętności (S-1-122)

Uczniowie		Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
bez dysleksji	średnia	6,44	<b>6,25</b>	4,29	2,89	3,96
	wykonanie (%)	64%	63%	54%	72%	49%
z dysleksją	średnia	6,36	<b>6,77</b>	4,26	2,84	3,83
	wykonanie (%)	64%	68%	53%	71%	48%

Znacząca różnica między wynikami uczniów z dysleksją i bez tej dysfunkcji uwidacznia się w umiejętności pisania. W przypadku szóstoklasistów mających tego typu trudności nadal nie bierze się pod uwagę popełnianych przez nich błędów ortograficznych i interpunkcyjnych, a zamiast tego ocenia się umiejętność zamykania myśli w obrębie zdania, stosowania wielkiej

litery na początku zdań i odpowiedniego znaku interpunkcyjnego na końcu. Są to znacznie łagodniejsze kryteria w porównaniu z limitem błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (najwyżej 2) ustalonym do oceny prac uczniów bez dysleksji. Drugim czynnikiem pozwalającym osiągnąć nieco lepszy wynik jest możliwość pisania w dłuższym czasie. Jest to istotne, bo w opinii bardzo wielu uczniów jedna godzina na rozwiązanie wszystkich zadań sprawdzianu to czas bardzo wyśrubowany.

Ciekawe jest to, że wyniki sprawdzianu nie pokazują różnic w opanowaniu umiejętności czytania, które również bywa upośledzone u dzieci z tego typu dysfunkcjami. Zarówno uczniowie z orzeczoną dysleksją jak i szóstoklasiści bez takiej diagnozy zdobyli średnio 64% punktów za czytanie. W pozostałych obszarach umiejętności szóstoklasiści ze specyficznymi trudnościami w nauce wypadli nieco słabiej od reszty uczniów.

### 5.3. Wyniki szkół

Aby ustalić, jaką pozycję ze swoim średnim wynikiem zajmuje dana szkoła wśród średnich wyników innych szkół, należy skorzystać ze skali znormalizowanej. Pozwala ona obliczyć, jaki procent szkół uzyskało taki sam lub zbliżony wynik, a także zobaczyć, ile szkół uzyskało wynik niższy lub wyższy. Znormalizowana skala staninowa umożliwia również porównywanie średniego wyniku punktowego danego roku z wynikami z lat ubiegłych. Przykładowo: tegoroczny wynik 25 pkt. mieści się w staninie 7. czyli wysokim, a ten sam wynik w ubiegłym roku znalazłby się w staninie 5. czyli średnim.

**Średnie wyniki szkół na skali staninowej (S-1-122)**

<b>Numer i nazwa wyniku w skali staninowej</b>	<b>1</b> najniższy	<b>2</b> bardzo niski	<b>3</b> niski	<b>4</b> niżej średni	<b>5</b> średni	<b>6</b> wyżej średni	<b>7</b> wysoki	<b>8</b> bardzo wysoki	<b>9</b> najwyższy
<b>Przedział punktowy w skali staninowej</b>	5,3-17,1	17,2-18,8	18,9-20,1	20,2-21,4	21,5-22,8	22,9-24,2	24,3-25,9	26,0-28,0	28,1-36,2
<b>Odsetek szkół w kraju</b>	3,9	7,3	11,7	16,5	20,4	16,6	12,7	6,9	4,0
<b>Odsetek szkół w woj. mazowieckim</b>	5,0	7,1	10,8	14,3	15,8	14,0	13,1	9,9	10,0

Rozkład wyników w poszczególnych staninach pokazuje, że wyniki szkół w województwie mazowieckim są dużo bardziej spolaryzowane niż wyniki szkół w kraju. W naszym województwie procent liczby szkół, których średni wynik mieści się w dwóch najwyższych staninach jest prawie dwa razy wyższy od odnotowanego w kraju. Mamy też nieco wyższy odsetek szkół z wynikiem mieszczącym się w dwóch najniższych staninach. Szkół z wynikami zbliżonymi do średniej ogólnopolskiej jest w województwie mazowieckim stosunkowo mniej niż w kraju.

#### 5.4. Wyniki w powiatach

Podstawowe parametry statystyczne wyników uczniów piszących arkusz standardowy w 42 powiatach województwa mazowieckiego i 18 dzielnicach Warszawy przedstawiają kolejne dwie tabele.

**Wyniki uczniów w powiatach województwa mazowieckiego (S-1-112)**

POWIAT	Liczba uczniów	Wynik średni	Łatwość dla arkusza	Łatwość w obszarach standardów wymagań				
				czytanie	pisanie	rozumowanie	korzystanie z informacji	wykorzystywanie wiedzy w praktyce
białobrzeski	367	21,14	0,53	0,57	0,57	0,48	0,65	0,42
ciechanowski	962	20,66	0,52	0,58	0,56	0,46	0,65	0,38
garwoliński	1 246	22,73	0,57	0,61	0,63	0,50	0,68	0,45
gostyniński	438	21,98	0,55	0,58	0,64	0,47	0,66	0,42
grodziski	928	24,92	0,62	0,67	0,63	0,57	0,75	0,54
grójecki	968	22,58	0,56	0,61	0,62	0,50	0,68	0,44
kozienicki	603	21,40	0,54	0,60	0,56	0,48	0,66	0,42
legionowski	1 057	25,00	0,62	0,67	0,66	0,56	0,74	0,54
lipski	335	20,88	0,52	0,58	0,53	0,48	0,66	0,40
łosicki	346	21,57	0,54	0,58	0,58	0,50	0,66	0,42
makowski	553	21,21	0,53	0,58	0,57	0,48	0,66	0,41
miński	1 621	23,60	0,59	0,64	0,61	0,54	0,73	0,49
mławski	906	21,31	0,53	0,57	0,60	0,46	0,66	0,41
nowodworski	774	23,11	0,58	0,63	0,59	0,52	0,73	0,47
ostrołęcki	1 047	20,02	0,50	0,55	0,54	0,45	0,62	0,38
ostrowski	833	20,93	0,52	0,58	0,57	0,47	0,65	0,39
otwocki	1 139	24,63	0,62	0,66	0,65	0,56	0,75	0,51
piaseczyński	1 598	25,68	0,64	0,68	0,70	0,57	0,76	0,54
płocki	1 151	21,04	0,53	0,57	0,58	0,46	0,65	0,41
płoński	930	20,53	0,51	0,58	0,55	0,46	0,63	0,39
pruszkowski	1 397	25,96	0,65	0,69	0,69	0,59	0,76	0,55
przasnyski	599	21,32	0,53	0,58	0,57	0,48	0,67	0,41
przysuski	458	21,16	0,53	0,58	0,57	0,47	0,66	0,40
pułtuski	575	22,42	0,56	0,59	0,65	0,49	0,66	0,43
radomski	1 663	21,63	0,54	0,58	0,57	0,49	0,67	0,44
siedlecki	893	21,44	0,54	0,57	0,60	0,47	0,65	0,41
sierpecki	625	21,21	0,53	0,57	0,55	0,49	0,66	0,43
sochaczewski	861	22,25	0,56	0,60	0,61	0,50	0,67	0,43
sokołowski	605	21,98	0,55	0,58	0,61	0,49	0,66	0,45
szydłowiecki	429	21,51	0,54	0,57	0,58	0,48	0,67	0,43
warszawski zachodni	936	24,97	0,62	0,68	0,66	0,56	0,75	0,51
węgrowski	661	22,41	0,56	0,60	0,64	0,48	0,67	0,44
wołomiński	2 366	23,68	0,59	0,64	0,63	0,52	0,72	0,49
wyszowski	846	21,99	0,55	0,61	0,58	0,49	0,68	0,43
zwoleniński	426	21,48	0,54	0,57	0,62	0,46	0,66	0,41
żuromiński	435	20,80	0,52	0,55	0,61	0,45	0,63	0,39
żyrardowski	689	22,52	0,56	0,62	0,60	0,50	0,69	0,45



m. Ostrołęka	572	23,29	0,58	0,63	0,62	0,51	0,72	0,48
m. Płock	1 097	24,76	0,62	0,66	0,66	0,55	0,75	0,52
m. Radom	2 013	23,40	0,59	0,64	0,61	0,52	0,73	0,48
m. Siedlce	724	23,79	0,59	0,67	0,59	0,55	0,74	0,48
m. Warszawa	11 558	27,34	0,68	0,73	0,70	0,62	0,80	0,60
<b>dla województwa</b>	<b>48 230</b>	<b>23,87</b>	<b>0,60</b>	<b>0,64</b>	<b>0,63</b>	<b>0,54</b>	<b>0,72</b>	<b>0,49</b>

#### Wyniki uczniów w dzielnicach Warszawy (S-1-122)

Dzielnice Warszawy	Liczba uczniów	Wynik średni	Łatwość dla arkusza	Łatwość w obszarach standardów wymagań				
				czytanie	pisanie	rozumowanie	korzystanie z informacji	wykorzystywanie wiedzy w praktyce
Bemowo	690	28,33	0,71	0,75	0,73	0,64	0,82	0,64
Białołęka	798	27,84	0,70	0,73	0,73	0,63	0,82	0,60
Bielany	987	27,71	0,69	0,73	0,73	0,63	0,79	0,61
Mokotów	1 252	27,35	0,68	0,75	0,68	0,63	0,80	0,61
Ochota	511	27,73	0,69	0,73	0,74	0,63	0,80	0,61
Praga Południe	1 029	26,73	0,67	0,71	0,70	0,61	0,79	0,58
Praga Północ	456	23,19	0,58	0,66	0,60	0,52	0,70	0,46
Śródmieście	817	27,64	0,69	0,73	0,72	0,63	0,81	0,60
Wola	759	25,39	0,63	0,70	0,62	0,58	0,77	0,56
Żoliborz	289	29,32	0,73	0,75	0,78	0,67	0,84	0,66
Rembertów	202	26,56	0,66	0,70	0,74	0,57	0,79	0,55
Targówek	888	26,35	0,66	0,70	0,70	0,58	0,79	0,56
Ursus	393	26,19	0,65	0,72	0,62	0,61	0,80	0,58
Ursynów	1 097	29,75	0,74	0,78	0,73	0,71	0,85	0,71
Wawer	646	27,73	0,69	0,74	0,70	0,64	0,81	0,61
Wilanów	163	26,87	0,67	0,73	0,70	0,58	0,81	0,58
Włochy	320	28,45	0,71	0,74	0,75	0,62	0,84	0,65
Wesoła	261	26,88	0,67	0,73	0,74	0,59	0,79	0,54
<b>dla Warszawy</b>	<b>11 558</b>	<b>27,34</b>	<b>0,68</b>	<b>0,73</b>	<b>0,70</b>	<b>0,62</b>	<b>0,80</b>	<b>0,60</b>

## 5.5. Wyniki uczniów według sprawdzanych umiejętności – mocne i słabe strony szóstoklasistów

Zbadanie, które umiejętności nie sprawiają uczniom kłopotu, jakie czynności sprawdzane zadaniami zamieszczonymi w tegorocznym arkuszu były dla nich łatwe, a jakie trudne, jest kluczowym zadaniem stojącym przed analizującymi wyniki.

### 5.5.1 Łatwość zestawu zadań i łatwość umiejętności

Łatwość zestawu zadań (S-1-122), czyli iloraz sumy punktów uzyskanych przez zdających i sumy punktów możliwych do uzyskania, wynosi 0,60. Oznacza to, że poziom wykonania zadań wynosi około 60 procent.

#### Łatwość zestawu zadań w zależności od rodzaju arkusza\*

Rodzaj arkusza	S-1-122	S-4-122 S-5-122	S-6-122	S-7-122	S-8-122
Łatwość zestawu zadań	<b>0,60</b>	<b>0,53</b>	<b>0,44</b>	<b>0,63</b>	<b>0,55</b>

Zgodnie z interpretacją wskaźnika łatwości tegoroczny test można określić jako umiarkowanie trudny – także dla uczniów rozwiązujących arkusze dostosowane, z wyjątkiem uczniów niewidomych. Dla 7 uczniów, którzy zapisywali swoje odpowiedzi na maszynie Braille’a, ten zestaw zadań był trudny – szczególnie w części matematycznej.

Wszystkie rodzaje arkuszy egzaminacyjnych sprawdzały te same obszary umiejętności szóstoklasistów. Liczby punktów możliwych do uzyskania w każdym z tych obszarów są takie same w arkuszach S1, S4, S5, S6 i S7. Jedynie w arkuszu S8, przeznaczonym dla dzieci z upośledzeniem w stopniu lekkim, liczby punktów w poszczególnych obszarach rozłożone są inaczej, na korzyść umiejętności praktycznych.

#### Średnie liczby punktów uzyskanych za poszczególne umiejętności oraz łatwość umiejętności z podziałem na rodzaje arkuszy egzaminacyjnych

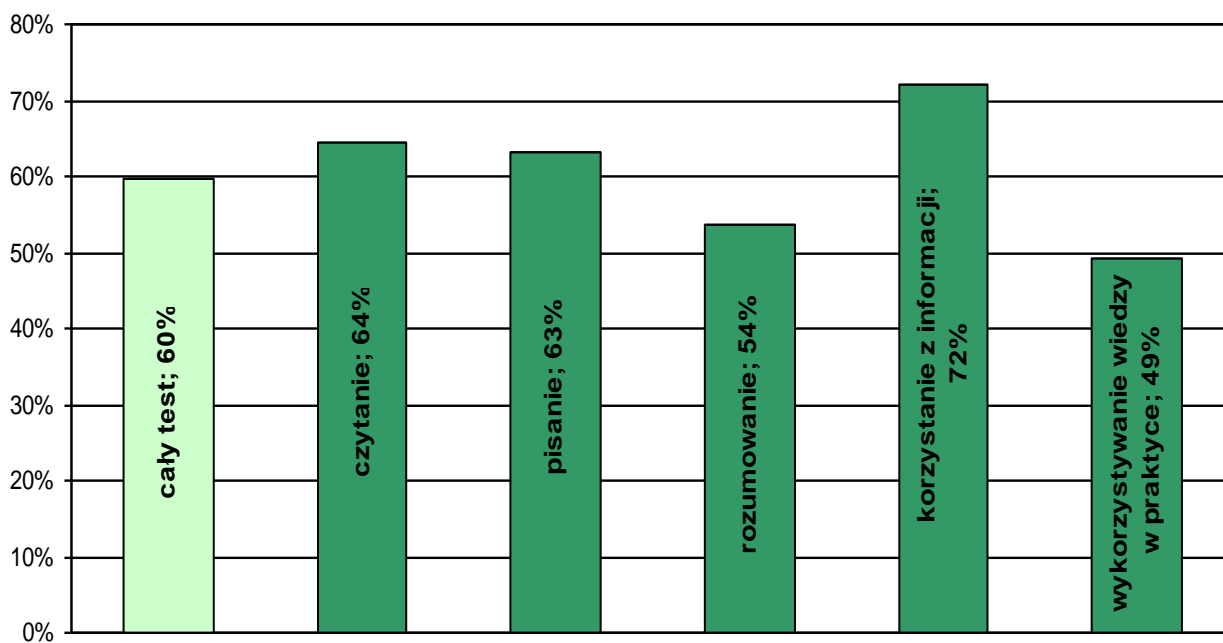
Arkusz		Czytanie	Pisanie	Rozumowanie	Korzystanie z informacji	Wykorzystywanie wiedzy w praktyce
standardowy (S1)	średnia	6,43	6,33	4,29	2,88	3,94
	<b>łatwość</b>	<b>0,64</b>	<b>0,63</b>	<b>0,54</b>	<b>0,72</b>	<b>0,49</b>
	maks.	10	10	8	4	8
dla słabo widzących 16 pkt (S4)	średnia	5,81	6,19	4,24	2,45	3,38
	<b>łatwość</b>	<b>0,58</b>	<b>0,62</b>	<b>0,53</b>	<b>0,61</b>	<b>0,42</b>
	maks.	10	10	8	4	8

\* Tabela interpretacji wskaźnika łatwości

Wartość wskaźnika łatwości	Interpretacja wskaźnika łatwości
0,00 – 0,19	bardzo trudny
0,20 – 0,49	trudny
0,50 – 0,69	umiarkowanie trudny
0,70 – 0,89	łatwy
0,90 – 1,00	bardzo łatwy

dla słabo widzących 24 pkt (S5)	średnia	5,79	4,11	4,32	1,89	2,84
	<b>łatwość</b>	<b>0,58</b>	<b>0,41</b>	<b>0,54</b>	<b>0,47</b>	<b>0,36</b>
	maks.	10	10	8	4	8
dla niewidomych (S6)	średnia	5,71	6,14	2,86	0,86	1,86
	<b>łatwość</b>	<b>0,57</b>	<b>0,61</b>	<b>0,36</b>	<b>0,21</b>	<b>0,23</b>
	maks.	10	10	8	4	8
dla niesłyszących i słabo słyszących (S7)	średnia	7,38	7,73	4,57	2,72	2,65
	<b>łatwość</b>	<b>0,74</b>	<b>0,77</b>	<b>0,57</b>	<b>0,68</b>	<b>0,33</b>
	maks.	10	10	8	4	8
dla upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim (S8)	średnia	5,42	3,88	6,31	1,55	4,81
	<b>łatwość</b>	<b>0,60</b>	<b>0,48</b>	<b>0,70</b>	<b>0,78</b>	<b>0,40</b>
	maks.	9	8	9	2	12

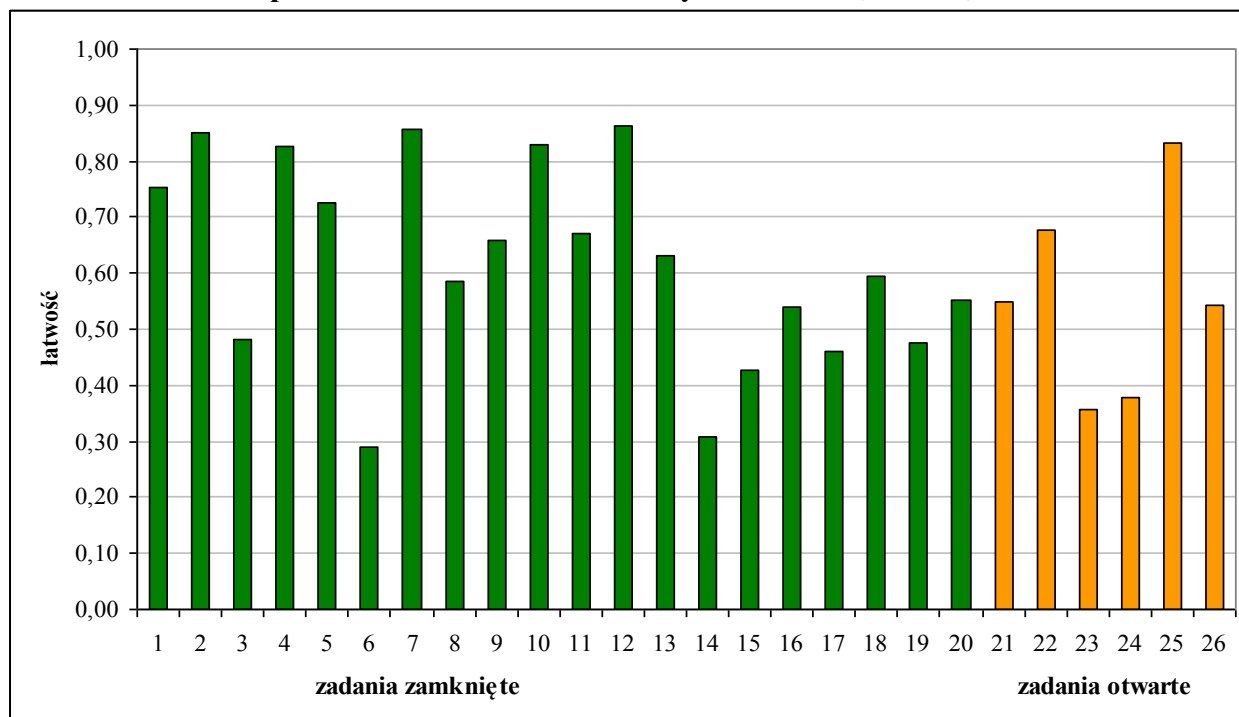
### Wskaźniki łatwości w obszarach standardów wymagań egzaminacyjnych dla arkusza standardowego (S-1-122)



#### 5.5.2 Zadania i badane w nich czynności

W naszym województwie za zadania zamknięte uczniowie uzyskali średnio 12,39 pkt., czyli 62% punktów możliwych do zdobycia, a w części otwartej 11,5 pkt., co stanowi 58% wszystkich punktów możliwych do uzyskania za tę część.

### Łatwość zadań z podziałem na zadania zamknięte i otwarte (S-1-122)



Analizując łatwości zadań, należy pamiętać, że nastąpiła zmiana w podejściu do oceniania umiejętności ucznia, zwłaszcza w zadaniach matematycznych. Holistyczne myślenie o efektach pracy ucznia nie pozwala na wyodrębnienie poszczególnych czynności niezbędnych do poprawnego rozwiązania. W zadaniach wielopunktowych ocenia się poziom osiągnięcia celu, to, jak daleko uczeń zaszedł w drodze do rozwiązania problemu. Analityczne podejście, pozwalające na wyodrębnienie poszczególnych czynności w zadaniach tego zestawu, jest możliwe tylko w przypadku zadań sprawdzających umiejętność pisania, czyli 25. i 26.

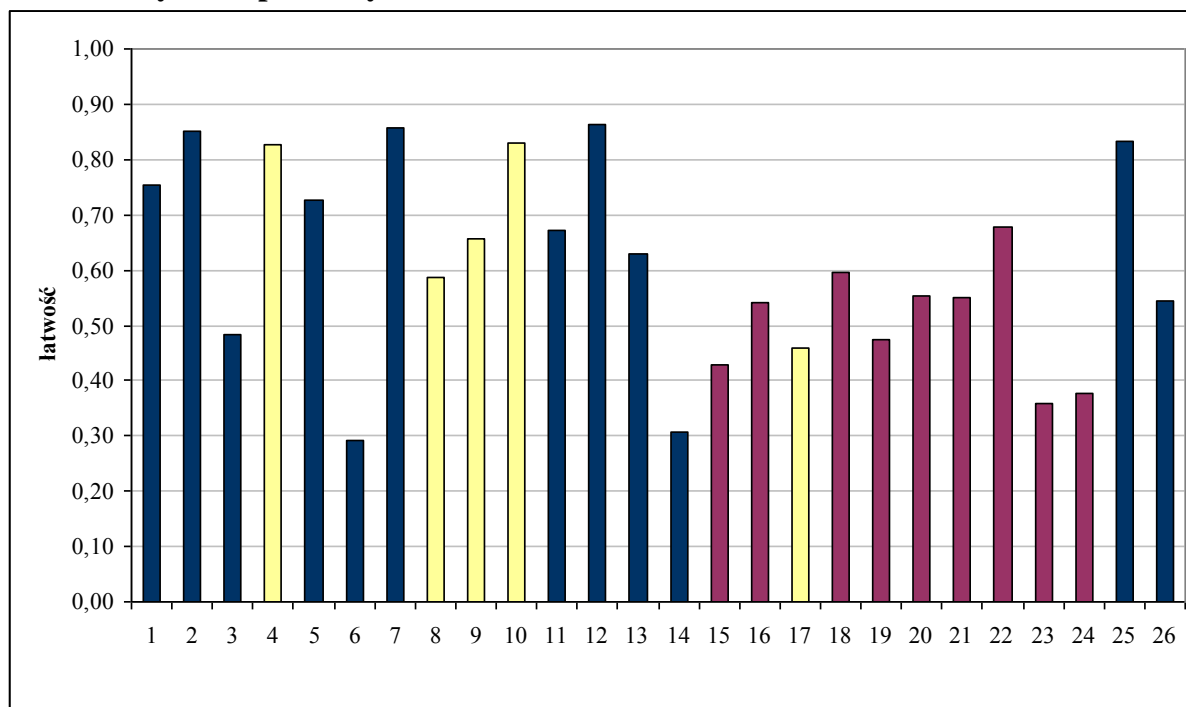
### Czynności sprawdzane w teście standardowym oraz ich łatwość (S-1-122)

Nr zadania	Liczba punktów	Obszar standardów	Sprawdzana czynność <i>Uczeń:</i>	Łatwość
1	1	<i>czytanie (1.1)</i>	wyszukuje informację w tekście	<b>0,75</b>
2	1	<i>czytanie (1.1)</i>	porównuje informacje z różnych tekstów kultury	<b>0,85</b>
3	1	<i>czytanie (1.1)</i>	wnioskuje na podstawie przesłanek w tekście	<b>0,48</b>
4	1	<i>rozumowanie (3.1)</i>	porządkuje chronologicznie zdarzenia	<b>0,83</b>
5	1	<i>czytanie (1.1)</i>	odczytuje z kontekstu znaczenie użytego w tekście sformułowania	<b>0,73</b>
6	1	<i>czytanie (1.2)</i>	na podstawie użytych środków stylistycznych odczytuje intencję autora	<b>0,29</b>
7	1	<i>czytanie (1.1)</i>	wyszukuje informację w tekście	<b>0,86</b>
8	1	<i>korzystanie z informacji (4.1)</i>	na podstawie informacji z oferty handlowej ustala minimalną liczbę uczestników wycieczki	<b>0,59</b>
9	1	<i>korzystanie z informacji (4.1)</i>	na podstawie informacji z oferty handlowej ustala warunki uzyskania najniższej ceny	<b>0,66</b>

10	1	<i>korzystanie z informacji (4.1)</i>	na podstawie informacji z oferty handlowej ustala cenę usługi	<b>0,83</b>
11	1	<i>czytanie (1.2)</i>	rozpoznaje funkcję stylistyczną porównania	<b>0,67</b>
12	1	<i>czytanie (1.2)</i>	rozpoznaje osobę mówiąca w wierszu	<b>0,86</b>
13	1	<i>czytanie (1.2)</i>	określa funkcję stylistyczną wyrazów dźwiękonaśladowczych	<b>0,63</b>
14	1	<i>czytanie (1.1)</i>	odczytuje z kontekstu znaczenie wyrazu użytego w tekście	<b>0,31</b>
15	1	<i>wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5.3)</i>	oblicza czas trwania filmu	<b>0,43</b>
16	1	<i>rozumowanie (3.6)</i>	wyznacza liczbę spełniającą warunki zadania	<b>0,54</b>
17	1	<i>rozumowanie (3.6)</i>	nazywa państwa leżące nad Bałtykiem	<b>0,46</b>
18	1	<i>wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5.3)</i>	wyznacza sumę długości odcinków	<b>0,60</b>
19	1	<i>rozumowanie (3.6)</i>	podaje średnicę koła spełniającego warunek określony w zadaniu	<b>0,47</b>
20	1	<i>rozumowanie (3.5)</i>	wskazuje ilustrację graficzną sytuacji opisanej w zadaniu	<b>0,55</b>
21	4	<i>wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5.3)</i>	wyznacza ceny towarów	<b>0,55</b>
22	1	<i>rozumowanie (3.6)</i>	wskazuje osiemnastą część kwadratu	<b>0,68</b>
23	2	<i>wykorzystywanie wiedzy w praktyce (5.3)</i>	dzieli przedział czasu na równe części	<b>0,36</b>
24	2	<i>rozumowanie (3.6)</i>	ustala liczbę brył o wskazanej własności	<b>0,38</b>
25	1	<i>korzystanie z informacji (4.1)</i>	wykorzystuje informacje z piktogramów	<b>0,81</b>
	2	<i>pisanie (2.1)</i>	pisze użyteczną instrukcję (przepis) sporządzenia napoju	<b>0,81</b>
	1	<i>pisanie (2.3)</i>	pisze w funkcjonalnym stylu z dbałością o dobór słownictwa	<b>0,91</b>
26	3	<i>pisanie (2.1)</i>	I. pisze opowiadanie na zadany temat	<b>0,65</b>
	1	<i>pisanie (2.3)</i>	II. pisze w funkcjonalnym stylu z dbałością o dobór słownictwa	<b>0,34</b>
	1		III. pisze poprawnie pod względem językowym	<b>0,49</b>
	1		IV. pisze poprawnie pod względem ortograficznym	<b>0,57</b>
	1		V. pisze poprawnie pod względem interpunkcyjnym	<b>0,45</b>

Po wyodrębnieniu spośród wszystkich zadań tych, które sprawdzały umiejętności typowo polonistyczne, czyli czytanie i pisanie, oraz tych, które sprawdzały myślenie matematyczne szóstoklasistów, można oszacować poziom opanowania umiejętności w tych obszarach. Łatwość zadań polonistycznych, wyróżnionych na wykresie kolorem granatowym, wyniosła 0,65, natomiast łatwość zadań matematycznych, zaznaczonych na bordowo – 0,50.

### Łatwość zadań z podziałem na zadania sprawdzające umiejętności matematyczne i polonistyczne



- zadania sprawdzające umiejętności polonistyczne – łatwość 0,64
- zadania sprawdzające umiejętności matematyczne – łatwość 0,50
- inne zadania

### 5.5.3 Zadania sprawdzające rozumowanie, wykorzystywanie wiedzy w praktyce i korzystanie z informacji – analiza jakościowa

Dziesięć zadań zamkniętych, wielokrotnego wyboru (jednopunktowych) sprawdzało umiejętność rozumowania, korzystania z informacji oraz wykorzystywania wiedzy w praktyce. Zadania matematyczne sprawdzały na prostych, często z życia wziętych przykładach, czy uczniowie potrafią logicznie rozumować i wykonywać obliczenia dotyczące długości/odległości, pieniędzy lub czasu. Nie było wśród nich zadań bardzo trudnych ani bardzo łatwych.

Najłatwiejsze okazało się zadanie 10. sprawdzające umiejętność korzystania z informacji. Na podstawie danych w ofercie handlowej uczeń miał ustalić cenę usługi. 83% uczniów udzieliło poprawnej odpowiedzi do tego zadania.

Trudne dla uczniów były zadania: 15. (łatwość 0,43) oraz 19. (łatwość 0,47). W zadaniu 15. należało obliczyć czas trwania filmu, a w 19. podać średnicę koła spełniającego warunek określony w treści zadania.

Pozostałe zadania były dla uczniów umiarkowanie trudne (łatwości od 0,54 do 0,66).

W grupie zadań otwartych cztery (21., 22., 23. i 24.) sprawdzały umiejętności matematyczne. 21. było czteropunktowym zadaniem rozszerzonej odpowiedzi, a pozostałe jedno- lub dwupunktowymi zadaniami krótkiej odpowiedzi. Maksymalna liczba punktów za te zadania wynosiła 9.

**Zadanie 21.** (łatwość 0,55) sprawdzało umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce polegającą na wykonaniu obliczeń dotyczących pieniędzy.

Uczeń miał wyznaczyć ceny dwóch artykułów – długopisu oraz zeszytu i za rozwiązanie zadania mógł otrzymać:

- 4 punkty, gdy poprawnie obliczył ceny obu artykułów,
- 3 punkty, gdy zaprezentował prawidłowe metody wyznaczenia cen obu artykułów, ale poprawnie obliczył tylko jedną z nich,
- 2 punkty, gdy zaprezentował prawidłową metodę wyznaczenia ceny tylko jednego artykułu i poprawnie ją obliczył **lub** zaprezentował prawidłowe metody wyznaczenia cen obu artykułów, ale nie obliczył poprawnie żadnej z nich,
- 1 punkt, gdy zaprezentował prawidłową metodę wyznaczenia ceny tylko jednego artykułu, ale nie obliczył poprawnie tej ceny,
- 0 punktów, gdy nie zaprezentował prawidłowej metody wyznaczenia ceny żadnego artykułu.

Zadanie 21. było dla uczniów umiarkowanie trudne – 37% piszących bezbłędnie rozwiązało to zadanie, 14% otrzymało 3 punkty, 13% - 2 punkty, 4% - 1 punkt, 32% szóstoklasistów nie poradziło sobie z tym zadaniem i otrzymało 0 punktów.

W **zadaniu 22.** (łatwość 0,68) należało wskazać na rysunku osiemnastą część kwadratu podzielonego na 36 równych części. Uczeń mógł otrzymać:

- 1 punkt, jeśli na rysunku zamalował 1/18 kwadratu,
- 0 punktów, jeśli zamalował inną część niż 1/18 kwadratu **lub** nie zamalował żadnej części.

Było to najłatwiejsze matematyczne zadanie otwarte – 68% uczniów bezbłędnie zamalowało osiemnastą część przedstawionego kwadratu.

Zadania: 23. i 24. były najtrudniejszymi dla uczniów zadaniami otwartymi.

**Zadanie 23.** (łatwość 0,36) sprawdzało umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce polegającą na wykonywaniu obliczeń dotyczących czasu.

Uczeń miał podzielić przedział czasu na równe części i dokonać zamiany jednostek czasu. W efekcie mógł otrzymać:

- 2 punkty, gdy poprawnie obliczył czas skanowania jednej strony w sekundach,
- 1 punkt, gdy poprawnie obliczył czas skanowania jednej strony, ale nie wyraził go w sekundach, bądź dokonał błędnej zamiany jednostek czasu **lub** bezbłędnie zamienił jednostki czasu, ale nie wyznaczył czasu skanowania jednej strony, bądź wyznaczył ten czas niepoprawnie,
- 0 punktów, gdy popełnił błędy przy zamianie jednostek czasu oraz przy wyznaczaniu czasu skanowania jednej strony.

Prawie 30% uczniów otrzymało 2 punkty, 13% - 1 punkt i aż 58% uczniów nie potrafiło rozwiązać tego zadania.

**Zadanie 24.** (łatwość 0,38) sprawdzało umiejętność rozpoznawania charakterystycznych cech i własności figur. Należało ustalić liczbę brył o wskazanej własności. Uczeń otrzymywał:

- 2 punkty, jeśli poprawnie wyznaczył liczbę sześcianów z tylko jedną ścianą w kolorze zielonym oraz liczbę sześcianów z trzema ścianami w kolorze żółtym,
- 1 punkt, jeśli poprawnie odpowiedział tylko na jedno z pytań,
- 0 punktów, jeśli odpowiedział błędnie na oba pytania.

Prawie 20% uczniów odpowiedziało bezbłędnie na oba pytania i otrzymało 2 punkty, 36% - 1 punkt, a 44% uczniów otrzymało 0 punktów.

#### 5.5.4 Zadania sprawdzające umiejętność czytania i pisania – analiza jakościowa

Zadania polonistyczne sprawdzały dwie kluczowe umiejętności: **czytanie** i tworzenie wypowiedzi. Przy czym ta pierwsza umiejętność sprawdzana była wyłącznie przy pomocy 10 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru z czterema dystraktorami.

W arkuszu wykorzystano dwa teksty: popularnonaukowy opowiadający o początkach filmu i kina oraz poetycki – ośmiowersowy wiersz Leopolda Staffa *Burza nocna*.

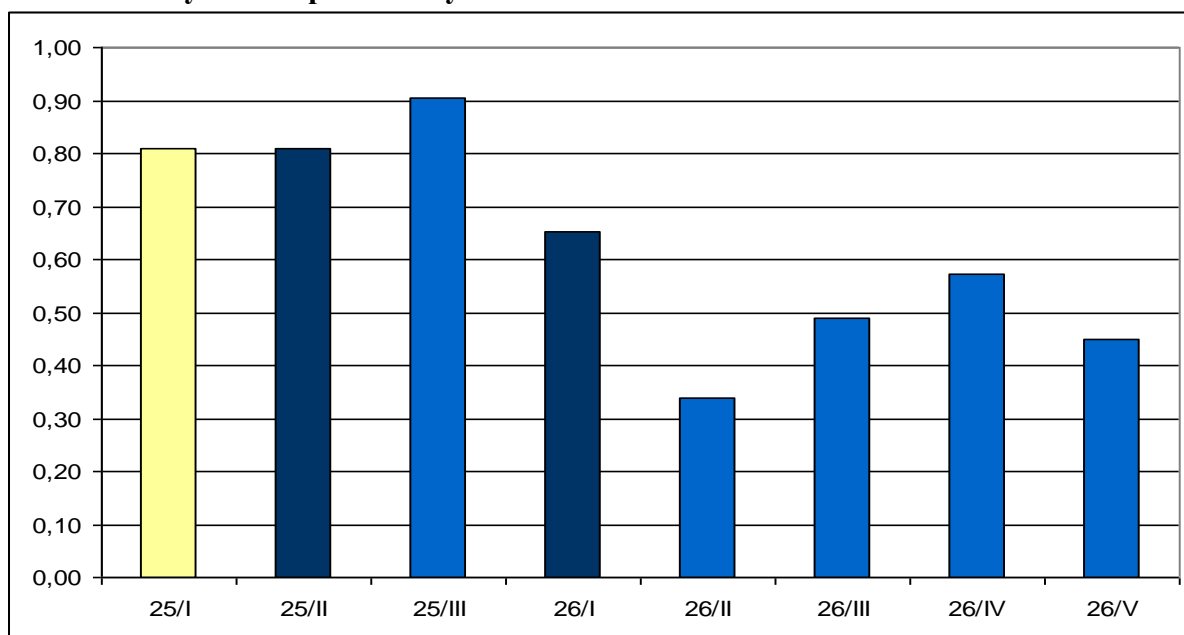
Zadania odnoszące się do pierwszego tekstu skłaniały ucznia do uważnego czytania całości, aby mógł na podstawie różnych przesłanek sformułować wniosek (zadanie 3. – *trudne*) a także poszczególnych akapitów, aby mógł wykazać się prostą umiejętnością wyszukiwania informacji podanych wprost (zadania 1. i 7. – *łatwe*). Uczeń miał również odczytać z kontekstu znaczenie użytego przez autora wyrażenia (zadanie 5. – *łatwe*) i zastanowić się nad funkcją wykorzystanej przez autora formy gramatycznej (zadanie 6. – *trudne*). To zadanie okazało się najtrudniejsze nie tylko w obszarze czytania, ale też w całym teście. W komentarzu do tego zadania, zamieszczonym we wstępnej informacji o wynikach sprawdzianu w 2012 roku opublikowanej na stronie CKE, czytamy: *Zadanie to bada ważną dla komunikowania się z innymi umiejętność świadomego posługiwania się różnymi środkami językowymi dla osiągnięcia zamierzonego celu. Stąd na lekcjach poświęconych analizie tekstu częściej powinny padać pytania: po co?, w jakim celu?, dlaczego?, a nie tylko jakie środki językowe stosuje autor.*

Zadania odnoszące się do wiersza sprawdzały czynności niezbędne w każdej analizie tekstu poetyckiego, czyli rozpoznawanie podmiotu lirycznego (zadanie 12 – *łatwe*) i funkcji użytych środków stylistycznych (zadania 11. i 13. – *umiarkowanie trudne*). Poziom wykonania tych zadań potwierdza, że uczniowie nie mają zwykle trudności z rozpoznaniem i nazwaniem środka stylistycznego, ale często nie traktują go jako integralnej części utworu, o określonej funkcji i znaczeniu. W tej wiązce znalazło się również zadanie sprawdzające umiejętność odczytania z kontekstu znaczenia wyrazu *kocioł* (zadanie 14 – *trudne*) – wyrazu nienależącego do czynnego słownictwa uczniów. Spośród czterech podanych znaczeń uczniowie bardzo często wybierali to, które dziś bywa najczęściej wykorzystywane, czyli *naczynie do gotowania*. Kontekst poetycki był mało pomocny i polecenie okazało się zbyt trudne dla 69% dwunastolatków.



Umiejętność **pisania** własnego tekstu sprawdzana była poprzez dwa zadania otwarte. Do ich oceny zastosowano klucz punktowania poszczególnych czynności związanych z tą umiejętnością.

#### Łatwość czynności sprawdzanych w zadaniach 25. i 26



- uczeń pisze na temat i zgodnie z celem (standard 2.1)
- uczeń celowo stosuje środki językowe i przestrzega norm poprawnościowych (2.3)
- uczeń posługuje się źródłem informacji (4.1)

Za rozwiązanie **zadania 25.** uczeń mógł uzyskać maksymalnie cztery punkty. Trzy spośród nich przyznawano za umiejętność pisania. W zadaniu sprawdzano, oprócz pisania, umiejętność wykorzystania informacji rysunkowej, przy czym precyzja odczytania była brana pod uwagę tylko wówczas, gdy było to konieczne: proszku musiało być 8 miarek, mleka lub wody – 200 ml. Natomiast temperatura mogła być podana opisowo: płyn gorący lub nawet ciepły, a mieszanie mogło się odbywać w dowolną stronę. Ponad 80% uczniów poprawnie odczytało najważniejsze informacje na trzech obrazkach.

W drugim kryterium oceniano treść i funkcjonalność instrukcji. Można było otrzymać za to 2 punkty, a elementami różnicującymi były logiczność tekstu i ilość uwzględnionych informacji o składnikach. Pominięcie jednej pozwalało przyznać 1 punkt. Uczniowie najczęściej pomijali jedną z danych umieszczonych na drugim obrazku. Za treść i funkcjonalność instrukcji 23,7% uczniów otrzymało 1 punkt, 68,0% - 2 punkty. Poziom wykonania tej czynności przekroczył próg 80%.

W trzecim kryterium punktowano jednorodność stylistyczną i konsekwencję w posługiwaniu się wybraną formą gramatyczną. Uczniowie w zdecydowanej większości bardzo dobrze sobie z tym radzili. Typowym zapisem instrukcji była prezentacja w punktach, ale zdarzały się instrukcje w formie przepisu kulinarnego, z wymienieniem na wstępie potrzebnych składników.

Odczytywanie piktogramów i pisanie instrukcji z wykorzystaniem obrazków okazało się łatwą umiejętnością.

Polecenie do **zadania 26** brzmiało: *Napisz opowiadanie o tym, jak ktoś zrobił miłą niespodziankę swoim domownikom*. Zaproponowany w tym roku temat dłuższej wypowiedzi pisemnej okazał się bardzo przyjazny. Zaledwie 4,6% piszących otrzymało 0 punktów, czyli, albo nie podjęli pracy, albo napisali opowiadanie nie na temat, czyli o niemiłej niespodziance, albo napisali cokolwiek bez związku z tematem. Uczniowie przedstawiali przeważnie różne sytuacje z życia wzięte, choć zdarzały się opowiadania, których bohaterami były zwierzęta czy inne postaci fantastyczne. Najczęściej autorami niespodzianek byli sami piszący, którzy z dumą opowiadali o tym, jak któregoś dnia, chcąc zrobić przyjemność rodzicom, posprząтали mieszkanie, ugotowali obiad, zrobili zakupy itp. Wiele opowiadań dotyczyło niespodzianek sprawionych komuś z okazji imienin czy urodzin. Z treści opowiadań wyłania się obraz domu, rodziny, otoczenia piszących – najczęściej pełen ciepła i serdeczności, choć czasem ujawniający dziecięce lęki i niepokoje, tak jak w tym fragmencie pracy uczniowskiej: *Pewnego dnia siedząc na łóżku rozmyślałem, co by tu porobić. Mam karę na komputer i na telewizję. Kolegów gdzieś wycięło, a tata... gdzieś wyleciał. Chciałbym go zobaczyć choć raz w tym roku. No cóż, to tylko marzenia. /.../ Wreszcie ktoś zapukał do drzwi. Jak otworzyłem, to ujrzałem moją tatę. Tak bardzo się ucieszyłem, że nie mogłem w to uwierzyć. I tak jak przeczuwałem, poszliśmy na kręgle i na lody. To był wspólny dzień.*

Forma opowiadania nie przysporzyła uczniom żadnej trudności. Wydaje się być naturalną, często ćwiczoną i często używaną przez dwunastolatków formą wypowiedzi, choć wykorzystywaną w nierówny sposób. Uczniowie, którzy pisali opowiadanie logicznie uporządkowane, o rozbudowanej i ciekawej fabule, otrzymywali 3 punkty za **treść** (22,5% piszących). Ci, którzy opowiadali swoją historię w sposób poprawny, ale niezbyt rozbudowany treściowo, otrzymywali 2 punkty za treść (55,8% piszących). 1 punkt za treść otrzymywali uczniowie przedstawiający tylko w zarysie jakiegoś zdarzenie będące niespodzianką (17,1% piszących). Anegdotycznym przykładem takiej pracy, niepozwalającym przyznać punktów za cokolwiek innego poza treścią, jest zanotowana w arkuszu uczniowskim scenka: „*Dzień dobry! Zrobiłem wam śniadanko!*”. Mieści się w jednym z wariantów kryterium jednopunktowego: *Uczeń pisze o miłej niespodziance, ale jego wypowiedź nie jest opowiadaniem*.

Kryteria zastosowane do oceny **stylu** były związane z tematem i formą pracy. Uczeń powinien stosować środki językowe w sposób celowy i zamierzony, a nie tylko spontaniczny, dlatego nagradzano jednym punktem tych autorów opowiadań, którzy posługiwali się słownictwem i składnią służącym budowaniu napięcia, dynamizowaniu akcji, opisywaniu przeżyć i emocji itp. Tak sformułowanym wymaganiom sprostało tylko 33,7% szóstoklasistów.

**Poprawność językowa** oceniana była w skali 0-1. Aby otrzymać punkt, w całym opowiadaniu uczeń mógł popełnić najwyżej 2 błędy gramatyczne lub stylistyczne. Tak wysoko postawiona poprzeczka sprawiła, że zaledwie 49% uczniów sprostało tym wymaganiom. Paradoksalnie, większą szansę na otrzymanie tego punktu mieli uczniowie zapelniający swoją pracą tylko połowę wyznaczonego miejsca.

Waga punktowa **poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej** była taka sama jak poprawności językowej. Każda z tych umiejętności była oceniana w skali 0-1. Aby otrzymać po 1 punkcie za każdą z tych umiejętności, uczeń mógł popełnić w swoim opowiadaniu najwyżej dwa błędy ortograficzne i dwa błędy interpunkcyjne. W limicie błędów ortograficznych zmieściło się 57% uczniów, a w limicie błędów interpunkcyjnych 45%.

## 6. PODSUMOWANIE

- W 2012 roku do sprawdzianu przystąpiło 48 915 uczniów w 1 607 szkołach podstawowych województwa mazowieckiego. Prawie 98,6% uczniów pisało arkusz standardowy, a pozostali uczniowie – arkusze dostosowane (w formie lub treści).
- 84,2% szóstoklasistów skorzystało z różnych dostosowań egzaminacyjnych ze względu na swoje dysfunkcje; wszystkie te osoby mogły skorzystać z wydłużonego czasu pracy.
- Arkusz składał się z 20 zadań zamkniętych wielokrotnego wyboru oraz 6 zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi. Zadania te (podobnie, jak w latach ubiegłych) sprawdzały stopień opanowania przez uczniów umiejętności czytania, pisania, rozumowania, korzystania z informacji i wykorzystywania wiedzy w praktyce.
- Tegoroczny zestaw zadań w arkuszu standardowym był umiarkowanie trudny – uczniowie uzyskali łącznie 60% punktów możliwych do zdobycia.
- Statystyczny szóstoklasista w mazowieckiej szkole podstawowej uzyskał 23,87 punktów (22,75 punktów – wynik krajowy).
- Najlepiej uczniowie poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętności korzystania z informacji, dobrze – z czytaniem i pisaniem, a gorzej – z zadaniami sprawdzającymi rozumowanie i umiejętność wykorzystywania wiedzy w praktyce.